

Engelen in de bajes

Het onttrekt zich aan het oog van de samenleving, maar talloze vrijwilligers zijn wekelijks in de weer in de Nederlandse gevangenissen. Daar maken ze voor menig gedetineerde het verschil.

Jan Peeters

In de Penitentiaire Inrichting (PI) Zuyder Bos in Heerhugowaard was het zondagmiddag een ongekende drukte. De bewaking werd zelfs een beetje nerveus van de tientallen vrijwilligers die naar binnen wilden. 's Morgens had 'bajesbischop' Everard de Jong samen met gedetineerden en vrijwilligers de Eucharistie gevierd. Hem zou later op de dag een meditatieboek worden aangeboden, geschreven door diaken Wim Timmer, gevangenisalmoezenier, en vormgever Erwin Timmermans. Timmer schreef *Het jaar van Lucas, Optrekken met Jezus* op basis van zijn ervaringen in de bak.

Balsem voor de ziel

Want hoe krijg je de volle aandacht van "jongens bij wie de stoom uit de oren komt"? Met een foto, een malle vraag en een pakkende tekst, legt Timmer aan de hand van een voorbeeld uit. We zien een foto van een herenkapperszaak met de kreet 'Wat maakt jou mooi?' naast een herkenbaar flesje 'herstellende aftershave balsem' waarvan het merk vervangen is door 'Nazareth Men'. Daaronder de zin 'De Geest van God heeft mij gezalfd, dit is balsem voor de ziel' en een evangelietekst. "Dat zien ze en binnen een paar minuten gaat het over de serieuze dingen van hun le-

ven", vertelt de bajespastor. Samen lezen ze de evangelietekst.

De presentatie viel samen met het jubileum van de 'Engelenbak', een club van zo'n zestig kerkvrijwilligers die een grote steun zijn voor het pastorale team. Bijvoorbeeld op het terrein van herstel van relaties

viering aanwezig. "Maar voor die tijd kwam ik ook al in de kerk. Vind ik leuk. Ik was protestant, maar ik ben later katholiek geworden. Voor ik vast kwam te zitten, deed ik vrijwilligerswerk voor ouderen, voor als er kasten opgehangen moesten worden of zo."

"Wel jammer dat ze hier geen

Hij heeft nog een jaar voor de boeg. Terug naar zijn oude leven wil hij niet meer. "Ik ben er na een paar jaar eindelijk achter gekomen dat het ook aan jezelf ligt dat het mis gaat." Hij hoopt over twee maanden gefaseerd terug te keren in de samenleving en reageert blij op het toegezegde

leving waar de professionals soms niet aan toekomen en vaak net iets meer kunnen betekenen. Hoezeer hij het meent mag blijken uit het feit dat deze dag überhaupt mogelijk is gemaakt door de directie. Ook kregen alle vrijwilligers van de directie het meditatieboek als jubileumgeschenk cadeau.

Door een eerste schenking vanuit de plaatselijke kerken ontvangen ook de tien werkers in de wijngaard uit handen van mgr. de Jong het boek. Ze zijn er duidelijk verguld mee. Diaken Timmer hoopt door fondswerving nog vele gedetineerden een boek te kunnen geven.

In zijn bevolgen feestrede wijst Exodusoprichter dominee Jan Eerbeek op het belang van het vrijwilligerswerk. Hun aanwezigheid is een teken van liefde en hoop. De ontmoeting met een vrijwilliger is vaak het begin van de weg naar verandering en vertrouwen.

Het levende bewijs

Plotseling zien we een bekende kop. Richard hebben we in 2007 geïnterviewd als ex-bajesklant die anderen aanspoorde iets van hun leven te maken. Ja, dat interview kan hij zich nog heel goed voor de geest halen. Hoe het met hem gaat? Trots wijst hij op zijn T-shirt met de naam van een betonboorbedrijf. Zijn bedrijf, twee jaar geleden opgezet. Hij kan zijn geluk niet op. Als vrijwilliger is hij enkele keren per jaar gastspreker in de Herstelcursus LEF-Hebben. Hij gaat dan met jongens in gesprek. Om ze ervan te overtuigen dat het echt kán. Hij is er het levende bewijs van. +

Wim Timmer en Erwin Timmermans, *Het jaar van Lucas – Optrekken met Jezus*. Uitg. Jongbloed, 120 pp., pb., € 17,50, ISBN 978 90 6173 187 0

Gevangenisalmoezenier Wim Timmer met Richard, die na zijn gevangenisstraf zijn leven op orde kreeg.

met de achterblijvers 'buiten', door actieve betrokkenheid bij vader-kind-activiteiten binnen de muren. Zij zijn een onmisbare schakel bij de terugkeer in de samenleving, via het zogeheten Exodushuis of het Maatjesproject.

Nog een jaar te gaan

Voor de mensen binnen is het van levensbelang serieus te worden genomen en te worden gerespecteerd, vertelt een van de bewoners van PI Heerhugowaard. Hij is elke zondag in de

koor hebben", vervolgt hij. "In andere PI's heb ik altijd in het koor gezeten. Mijn vader zat ook in een koor en mijn moeder keek altijd naar *Nederland zingt*. Dat kijk ik ook elke keer. Gewoon als herinnering aan vader en moeder."

Hij vertelt dat de vrijwilligers van de 'Engelenbak' orgel komen spelen en een praatje maken over wat er 'buiten' gebeurt. "Als je met jongens onderling bent, gaat het heel snel weer over de bajes. Dus dat is heel fijn."

gebed. Een kwartiertje later duikt hij ineens op. "Dankjewel." En weg is hij weer. Zoveel kun je dus voor iemand betekenen.

Verandering en vertrouwen

De terugkeer is bijzonder moeilijk, vertelt Ron Kelmanutu, plaatsvervangend vestigingsdirecteur. "Het ontbreekt hen vaak aan zelfvertrouwen." Hij is verbaasd over het grote aantal vrijwilligers en blij met hun aandeel. Zij zijn de uitgestoken handen van de samen-

Agenda

Church Escape

Oosterwijk, za 29 en zo 30 sept

In de Petruskerk (Kerkstraat 95) vindt *Church Escape Live!* plaats: een unieke escaperoom voor groepen van 8 tot 12 deelnemers, met zestig minuten speeltijd, dertig minuten voorbereidingstijd en dertig minuten napraten. De opbrengst van deze dag komt geheel ten goede aan deelnemers van de Wereldjongerendagen in Panama. Van 12.30 tot 19.00 uur.

Info/opgave: jbdb.wjdpanama@gmail.com

Symposium Onderwijs

Breda, za 6 okt

De John Henry Newman School organiseert in de Veemarkstraat 46 een mini-symposium over Nieuw katholiek onderwijs. Bijzondere gasten: Familiale school Edward Poppe en mgr. Liesen. Aanvang 15:00 uur. Met o.a. presentaties, uitwisseling, gebed en maaltijd. Om 17.00 uur wordt de Eucharistie gevierd in de Begijnhofkapel (Catharinastraat 45). Afsluiting: 20.30 uur. Kinderopvang is aanwezig.

Info: www.jhnewmanschool.nl, (013) 468 30 93

Lieddag

Houten, za 6 okt

De parochie Paus Johannes XXIII organiseert een lieddag in de O.L.V. Ten Hemelopnemingkerk (Loerikseweg 12). Tijdens de dag kan men liederen instuderen van een nieuwe Nederlandstalige Mis, die is geschreven voor koren. De Mis wordt ook uitgevoerd (om 17.30 uur). Aanvang 11.30 uur, einde 17.00 uur. Kosten: € 17,50 (voorinschrijving) en € 20,- (aan de deur), inclusief partituren en twee consumptiebonnen. A.u.b. zelf lunchpakket meenemen.

Info/opgave: lieddaghouten@gmail.com

Lezing Thomas Merton

Nijmegen, wo 10 okt

Het leven en het werk van Thomas Merton (1915-1968) staan centraal. Merton-kenner Willy Eurlings spreekt over het gedachtegoed van de Amerikaanse monnik en schrijver. Om 13.30 uur inloop, ontvangst met koffie en thee. Aanvang lezing 14.00 uur, waarna vragen en uitwisseling. Kosten € 5,-, betaling ter plaatse. Locatie: Centrum voor Parochiespiritualiteit (Heijendaalseweg 300).

Info/opgave: (vóór 1 okt) cps.nijmegen@kloosterbrakkenstein.nl, (024) 355 80 29